

П Р А В И Л Н И К

**О НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ПРИПРЕМЕ, ИЗРАДЕ И ОДБРАНЕ ЗАВРШНОГ РАДА
НА МАСТЕР АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА – АРХИТЕКТУРА**

На основу члана 40. став 6. Закона о високом образовању ("Сл. гл. РС", бр. 88/17, 27/18-др. закон, 73/18 и 67/19), члана 112. став 6. Статута Универзитета у Београду и члана 103. и 166. Статута Универзитета у Београду-Архитектонског факултета, Наставно и научно-уметничко веће, дана 26.05.2020. године, доноси

П Р А В И Л Н И К
О НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ПРИПРЕМЕ, ИЗРАДЕ И ОДБРАНЕ ЗАВРШНОГ РАДА НА
МАСТЕР АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА – АРХИТЕКТУРА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником, уређује се поступак припреме, израде и одбране у процесу завршног рада који се састоји из **Мастер тезе**, **Мастер пројекта** и **Мастер завршног рада** (у даљем тексту: **Мастер рад**), као и начин провере знања студента приликом одбране Мастер рада, на Мастер академским студијама – Архитектура, на Универзитет у Београду - Архитектонском факултету (у даљем тексту: Факултет).

Члан 2.

На предметима у оквиру четвртог семестра Мастер академских студија - Архитектура, студент повезује сва знања и вештине стечене током студија, показује да влада процесом истраживања, концептуализације, пројектовања и материјализације сложених архитектонских, урбанистичких или архитектонско-урбанистичких целина и доказује да успешно и самостално може решавати задатке своје струке на нивоу звања које стиче на мастер академским студијама из области архитектуре на Факултету.

Семестар у коме студент израђује Мастер рад траје 21 недељу.

Члан 3.

Мастер рад студент израђује, уз менторско вођење и самостални рад, у прве две фазе, на предметима Мастер теза и Мастер пројекат, и самосталан рад кандидата у последњој фази - Мастер завршни рад.

Члан 4.

Мастер рад својим садржајем припада области архитектуре, уз оријентицију ка једној од ужих области: архитектонско пројектовање, урбанизам, архитектонске технологије или архитектонско конструкторство, у зависности од усмерења, и састоји се из три дела/предмета:

1. Мастер теза - академски истраживачки рад, писана теза везана за тему Мастер рада.
2. Мастер пројекат - истраживање и формирање просторно-програмског концепта сагласног Мастер тези - припрема за израду Мастер завршног рада.
3. Мастер завршни рад – финализиција и разрада Мастер пројекта - графички и просторни приказ архитектонско-урбанистичког решења са елементима идејног пројекта или урбанистичког идејног решења.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

Мастер завршни рад брани се на јавној усменој одбрани пред комисијом.

Члан 5.

У припреми и спровођењу поступка израде Мастер рада учествују: продекан за наставу, руководилац студијског програма, координатор студијске целине, руководиоци департмана и ментори.

Мастер завршни рад се брани пред комисијом за одбрану Мастер завшног рада.

Пре почетка поступка одбране Мастер завршних радова на Факултету, у јунском року текуће школске године, Комисија за оцену усаглашености квалитета мастер радова прегледа све радове. Комисију чине сви ментори на предмету Мастер завршни рад. Сваки ментор, након завршеног поступка одбране, предлаже најбоље радове из студија ради презентације на Факултету.

Члан 6.

Услов за упис и израду предмета Мастер рада последњег семестра на Мастер академским студијама – Архитектура су положени сви предмети студијских целина Студио (М01, М02 и М03) на мастер академским студијама - Архитектура, као и да је студент похађао најмање два семестра на програму Мастер академских студија – Архитектура, Универзитета у Београду – Архитектонског Факултета.

Студенти који нису стекли услов за упис предмета Мастер рада последњег семестра на Мастер академским студијама – Архитектура могу исти уписати наредне школске године.

Члан 7.

Студенти бирају ментора за израду Мастер рада према процедури прописаној Протоколом о реализацији израде Мастер рада.

Мастер рад студент ради у менторском студију који води један наставник-ментор.

Менторски студио има максимално 8 (+10%) студената.

Број менторских студија еквивалентан је укупном предвиђеном броју студената који ће похађати завршни семестар Мастер академских студија - Архитектура, при чему Департмани дају број менторских студија у складу са бројем студената на усмерењима за која су надлежни.

Департмани самостално доносе одлуку о наставницима који ће у текућој школској години водити менторски студио, у складу са Законом о виском образовању и прописима Универзитета и Факултета.

Члан 8.

Ментор организује менторску комисију за рад у студију, коју заједно са њим чине и по један члан са осталих департмана, изузев департмана коме припада ментор.

Ментор може бити члан у максимално 3 комисије код других ментора.

Наставник може бити члан у највише 4 менторске комисије.

Члан 9.

Менторска комисија се формира на почетку семестра и прати рад студента током

целог семестра.

Комисија за одбрану Мастер завршног рада не мора бити иста као менторска комисија. Члан комисије за одбрану Мастер завршног рада може бити и гостујући члан, који је наставник друге високошколске установе, запослени у научној установи са звањем еквивалентним наставничком звању или признати стручњак из праксе, из земље или иностранства, који није у радном односу на Факултету. Гостујући члан комисије за одбрану има иста права и обавезе на усменој одбрани као и остали чланови комисије.

Комисију из става 1. овог члана на предлог ментора потврђује Веће департмана ком припада ментор и које води евиденцију о образованим комисијама.

Члан 10.

Теме мастер рада на предлог ментора потврђују Руководилац студијског програма и Продекан за наставу.

Ментори дају тематски оквир, пре почетка семестра у коме студент ради мастер рад, на основу којих студенти бирају ментора.

МЕНТОРСТВО НА МАСТЕР РАДУ

Члан 11.

Ментор може бити наставник у радном односу на Факултету, који је наставно звање стекао из области архитектуре и урбанизма и који учествује у настави - руководи предметима Студио пројекат на студијским програмима Факултета. Наставник у звању доцента може бити ментор након две године од избора у звање доцента.

Студент, изузетно, може имати ментора и коментора у случају да тема Мастер рада садржи посебан стручни проблем, па је неопходно учешће стручњака специјалисте одређене области (науке или уметности).

Коментор може бити наставник другог факултета са стручним референцама из специјалистичког подручја теме Мастер рада, при чему је он четврти члан менторске комисије.

Члан 12.

Пријављивање кандидата обавља се директно у договору с ментором, у складу са општим актима Универзитета и Факултета и на основу посебних критеријума које утврђује ментор.

Студент може да пријави израду мастер рада само код једног ментора.

Након пријављивања и одабира студената са којима ће радити Мастер рад ментор објављује списак студената и исти доставља координатору студијске целине и студентској служби Факултета.

ИЗРАДА МАСТЕР РАДА

Члан 13.

Мастер теза, Мастер пројекат и Мастер завршни рад реализују се током 21 недеље.

Рад на изради Мастер тезе и Мастер пројекта одвија се током пролећног семестра, на Факултету, у складу са распоредом наставе и траје укупно 15 недеља, укључујући и усмену одбрану Мастер тезе и Мастер пројекта. Мастер завршни рад представља самосталан рад кандидата, траје укупно 6 недеља, укључујући и јавну усмену одбрану Мастер завршног рада.

Члан 14.

Ментор је обавезан да води студентски картон, који је дужан да чува до момента студентовог завршетка студија.

Током израде Мастер тезе и Мастер пројекта настава се одвија у терминима утврђеним распоредом. Долазак на наставу, резултати колоквијума и друге напомене бележе се у студентски картон за израду Мастер рада. Мастер завршни рад подразумева самосталан рад студента на финализацији Мастер рада.

Члан 15.

Мастер теза, Мастер пројекат и Мастер завршни рад реализују се током 21 недеље према терминском плану:

Мастер теза – од 1. до 6. недеље – укупно 6 недеља,

Мастер пројекат – од 3. до 15. недеље - укупно 12 недеља,

Мастер завршни рад – од 10. до 21. недеље - укупно 11 недеља.

Колоквијум на предмету Мастер теза студент полаже у 3. недељи семестра, након чега ментор одобрава студенту почетак рада на Мастер пројекту.

Колоквијум на предмету Мастер пројекат студент полаже у 10. недељи семестра, након чега ментор одобрава студенту почетак рада на Мастер завршном раду.

Одбрана Мастер тезе и Мастер пројекта реализује се у 15. недељи семестра. Положени испити (Мастер теза и Мастер пројекат) су услов за израду Мастер завршног рада и излазак студента на одбрану Мастер завршног рада.

Јавна усмена одбрана Мастер рада реализоваће се у 21. недељи семестра.

САДРЖАЈ И ФОРМА МАСТЕР РАДА

Члан 16.

Мастер завршни рад предаје се 21. недеље, најкасније два дана пре почетка јавних усмених одбрана, према важећем терминском плану за ту школску годину.

Мастер рад садржи:

1. Елаборат - Мастер теза;
2. Елаборат - Мастер пројекат;
3. Елаборат - Мастер завршни рад;
4. Приказ рада за потребе организовања изложбе, према приложеном обрасцу;
5. Четири примерка свеске која садржи: текстуално образложење пројекта и све умањене графичке прилоге Мастер завршног рада;
6. CD/DVD или други адекватан дигитални медиј који садржи електронску форму свих наведених прилоге и фотографија модела (макета). CD/DVD или други адекватан дигитални медиј прилаже се уз текстуално образложење пројекта;

Садржај и форма елабората Мастер тезе, Мастер пројекта и Мастер завршног рада дефинише се документом: План извођења наставе на студијској целини Мастер рад, за сваку школску годину.

ПРЕДАЈА МАСТЕР ЗАВРШНОГ РАДА

Члан 17.

Ментор самостално доноси одлуку о прихватању Мастер завршног рада и има право да рад не прихвати, при чему се рад оцењује негативном оценом. Ментор је у обавези да да образложење о неприхватању Мастер завршног рада, о чему обавештава студента.

Студент који у предвиђеном року не преда рад неће бити у могућности да га брани и сматраће се да је одустао од одбране у текућој школској години.

Након истека рока за завршетак Мастер завршног рада студенти су дужни да прикаже својих пројеката поставе на завршној изложби.

Члан 18.

Прихваћени Мастер завршни радови се излажу на јавној изложби пре почетка одбране. Сви радови остају изложени током поступка одбране Мастер завршних радова и промоције и морају бити доступни Комисији за оцену усаглашености квалитета Мастер радова, у року који одреди продекан за наставу. Услов за излазак студента на јавну одбрану Мастер завршног рада су поред завршеног рада и положени сви испити предвиђени студијским програмом мастер академских студија - Архитектура.

Члан 19.

Студент који изостане са јавне усмене одбране Мастер завршног рада или не добије прелазну оцену, поново уписује предмете који чине Мастер рад и понавља читав процес израде Мастер рада у пролетњем семестру наредне школске године. Кандидат који није могао да присуствује одбрани из оправданих разлога, доставља продекану за наставу, уз валидно оправдање, молбу за организовање накнадног рока за одбрану, најкасније до завршетка текуће школске године.

ОДБРАНА МАСТЕР ЗАВРШНОГ РАДА

Члан 20.

Одбрана Мастер завршног рада реализује се кроз усмену презентацију рада и проверу знања кандидата пред комисијом за обрану Мастер завршног рада. Одбрана Мастер завршног рада је јавна, спроводи се уз присуство ментора, академске заједнице и јавности.

Члан 21.

Одбране Мастер завршних радова за све студенте једног ментора обављају се у једном дану. За одбрану Мастер завршних радова постоји само један, распоредом дефинисан, јунски испитни рок, по правилу без накнадних и додатних рокова.

Члан 22.

Усмена одбрана Мастер завршног рада сваког кандидата може трајати до 30 минута, према следећој процедури:

Кандидати на одбрану долази најкасније 1 сат пре распоредом утврђеног почетка одбрана како би свој радове приредили за рад комисије. По доласку комисије, после увида у садржај радова и увида у потврду о положеним испитима, кандидат, усмено, сажето у кратким цртама, (до 10 мин.) образлажу тему - тезу свог рада и основне карактеристике решења. Комисија затим даје своје коментаре и упућује питања кандидату. Након завршетка процеса одбране свих кандидата комисија без присуства студента и јавности дискутује о Мастер раду и усменој одбрани сваког кандидата, након чега доноси оцене.

Члан 23.

Комисија за одбрану Мастер завршног рада даје коначну оцену после јавне усмене одбране. Коначна оцена Мастер завршног рада је просек збира оцене ментора и појединачних оцена осталих чланова комисије. Ментор објављује резултате целокупног поступка испита. Позитивном оценом Комисије за одбрану Мастер завршног рада, кандидат стиче право на академски назив утврђен важећим правним актима.

Одбрана Мастер завршних радова закључује се саопштавањем студентима о успешности полагања Мастер рада.

Ментор уноси оцену у записник са усмене одбране рада, који затим заједно са потврдом о положеним испитима за сваког кандидата појединачно доставља студентској служби.

Успех студената у менторском студију мора бити изражен са најмање три оцене.

Члан 24.

Упркос претходно прихваћеном Мастер завршном раду од стране Ментора, комисија за одбрану Мастер завршног рада задржава право да након усмене одбране рада коначан успех оцени негативном оценом.

Члан 25

У случају да комисија за одбрану Мастер завршног рада негативно оцени рад, кандидат поново уписује предмете који чине Мастер рад у пролетњем семестру следеће школске године, бира нову тему, али не мора да бира новог ментора.

Члан 26.

Кандидат не може да поништи добијену оцену на испиту Мастер завршног рада.

Члан 27.

Кандидати имају право жалбе Декану у погледу свих уочених пропуста и неправилности од стране наставника у поступку израде и одбране Мастер рада и то у писаном облику, најкасније у року од 36 часова од момента уочавања неправилности. Одлуку о жалби доноси Декан у року од 24 часа од момента пријема жалбе о чему обавештава ментора и кандидата.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

Члан 28.

Оцена са Мастер завршног рада уноси се у додатак дипломе.

Члан 29.

Наставно и научно-уметничко веће Факултета ће једном годишње, а по потреби и више пута разматрати иницијативе за допуну и промене овог Правилника и правовремено их спровести за следећу академску годину.

Члан 30.

Овај Правилник ступа на снагу у року од осам дана од дана објављивања у Билтену Факултета.

У Београду, 26. мај 2020. године

Број: 01- 522/2-7

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Проф. др Владан Ђокић